

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Arbetsförmedlingen diskriminerade arbetssökande på grund av hennes brytning

Publicerad

06 NOV 2020

En arbetssökande anses ha blivit diskriminerad av Arbetsförmedlingen på grund av sin svenska brytning. Ett möte med en handläggare sköts upp med hänvisning till att den arbetssökande inte kunde bevisa att hon var svensk medborgare. I brist på en ursäkt ska hon ha 10 000 kronor.

Den 5 september 2017 skrevs den aktuella kvinnan in som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. Hon blev därefter kallad att delta i ett planeringsmöte den 18 september 2017. Kallelsen innehöll bland annat följande information: ”Kom ihåg att ta med giltig legitimation till mötet! Är du inte svensk medborgare måste du dessutom ta med handlingar som styrker att du har rätt att arbeta i Sverige.”

Kvinnan är svensk medborgare och tog med legitimation från Skatteverket till mötet den 18 september 2017. När handläggaren som kvinnan skulle träffa vid mötet hörde att hon pratade med brytning blev hon ombedd att styrka sitt medborgarskap genom uppvisande av pass eller nationellt id-kort. Legitimationshandlingen från Skatteverket var inte tillräcklig eftersom den endast visar identitet.

Kvinnan hade inte med sig pass. Eftersom handläggaren inte kunde verifiera medborgarskapet hölls inte mötet utan ett nytt möte bokades till den 6 oktober 2017.

Detta gjorde att den arbetssökande upplevde starkt obehag samt kände sig ifrågasatt, misstänkliggjord och förnedrad. Hon blev frustrerad, upprörd och mådde väldigt dåligt av händelsen. Hon började gråta och gick in på toaletten på Arbetsförmedlingens kontor innan hon kunde ta sig därifrån.

Antidiskrimineringsbyrån Uppsala väckte talan som part för kvinnan som medgav detta. Byrån krävde 23 249 kronor i diskrimineringsersättning till kvinnan. I första hand gjordes gällande att kvinnan utsatts för direkt diskriminering, i andra hand indirekt diskriminering och i tredje hand att Arbetsförmedlingen har lämnat en instruktion att diskriminera.

Förfarandet, att kräva kvinnan på bevis för sitt medborgarskap på grund av hennes brytning har, enligt Antidiskrimineringsbyrån, inneburit att kvinnan har missgynnats på grund av sin etniska tillhörighet. En svensk medborgare utan brytning hade inte blivit behandlad på samma sätt.

Kvinnan missgynnades i både objektivt och subjektivt hänseende när hon nekades rådgivning under planeringsmötet. Det objektiva missgynnandet bestod i det faktum att hon led en faktisk förlust genom att nekas det stöd som hon hade rätt till. Hon hade under hösten 2017 inte full sysselsättning. Hon hade behov av hjälp och såg fram emot att komma igång med arbetssökandet. Mötet ställdes in och hon fick därför inte ta del av de insatser och tjänster som följer av planeringsmötet. Hon försattes i ett sämre läge än en person som hade godtagits som svensk medborgare.

Arbetsförmedlingen menar bland annat att myndigheten måste kunna hantera ärenden på ett kostnadseffektivt och korrekt sätt. Förfarandet är proportionerligt och väl avvägt. Kontroll av medborgarskap i enlighet med Arbetsförmedlingens nuvarande rutiner utgör således inte indirekt diskriminering och innebär inte heller att det har lämnats en instruktion att diskriminera. Förfarandet innebar endast att mötet senarelades cirka två veckor, det vill säga kvinnan led inte någon faktisk förlust genom förfarandet.

Stockholms tingsrätt konstaterar att enligt 2 kap. 9 § diskrimineringslagen (2008:567) är diskriminering av arbetssökande eller arbetstagare förbjuden i fråga om arbetsmarknadspolitisk verksamhet och arbetsförmedling utan offentligt uppdrag.

Enligt 2 kap. 17 § samma lag är diskriminering förbjuden även i andra fall än som avses i 5 eller 9-15 §§ när den som helt eller delvis omfattas av lagen (1994:260) om offentlig anställning bistår allmänheten med upplysningar, vägledning, råd eller annan sådan hjälp (p. 1) eller på annat sätt i anställningen har kontakter med allmänheten (p. 2).

Direkt diskriminering är uppbyggt kring tre förutsättningar: missgynnande, jämförbar situation och orsakssamband. Tingsrätten prövar inledningsvis om kvinnan har missgynnats.

Tingsrätten konstaterat att oaktat hur det förhåller sig med det aktuella mötets betydelse för en enskild persons arbetssökande är det fråga om ett möte med en myndighet, vilket får sägas utgöra en förmån eller serviceåtgärd. Även om mötet i sig inte är kopplat till några rättigheter utgör det ett stöd för arbetssökande personer, vilket framgår av den skriftliga bevisning Antidiskrimineringsbyrån har lagt fram.

Det står därtill klart att kvinnan bland annat blev upprörd och ledsen när mötet ställdes in -omständigheter som Arbetsförmedlingen har vitsordat - det vill säga att hon upplevde obehag av händelsen. Även om mötet i och för sig kunde hållas vid ett senare tillfälle kvarstår det faktum att handläggaren på Arbetsförmedlingen förklarade för henne att mötet inte skulle hållas som planerat den aktuella dagen. Att mötet ställdes in innebär alltså att det uppstått en nackdel och en negativ effekt för kvinnan vid det aktuella tillfället, vilket utgör ett missgynnande. Missgynnandet som uppstod då kan som sådant inte läkas genom att mötet kunde hållas vid ett senare tillfälle. Den arbetssökande kvinnan har alltså missgynnats.

Har kvinnan befunnit sig i en jämförbar situation? Enligt tingsrätten ska en jämförelse göras med en annan person som uppfyller motsvarande kriterier för att få inledande stöd från Arbetsförmedlingen, det vill säga en annan svensk medborgare. Hade en sådan svensk medborgare talat utan brytning hade medborgarskapet inte ifrågasatts och mötet hade hållits. Av det följer att kvinnan har behandlats annorlunda jämfört med hur någon annan skulle ha behandlats i en jämförbar situation.

Sammantaget får Antidiskrimineringsbyrån anses ha visat sådana omständigheter som ger anledning att anta att kvinnan har diskriminerats på grund av sin etniska tillhörighet. Det ankommer då på Arbetsförmedlingen att visa att skälet till att mötet ställdes in uteslutande berodde på andra orsaker än på hennes etniska tillhörighet.

Enligt tingsrätten är det uppenbart att skälet till att mötet ställdes in inte var för att kvinnan i och för sig talade med brytning, utan för att handläggaren inte var säker på kvinnans medborgarskap. Hade kvinnan haft med sig till exempel pass till mötet som utvisade hennes svenska medborgarskap hade mötet hållits. Någon sådan handling behövde hon emellertid enligt utskickad kallelse inte ta med, just eftersom hon är svensk medborgare.

Det är därtill ostridigt att handläggaren inte godtog kvinnans uppgift vid mötet om att hon hade svenskt medborgarskap och inte heller hade tillgång till något system för att kolla upp detta, varpå mötet enligt handläggarens bedömning inte kunde hållas som planerat.

Det får därmed anses stå klart att det de facto var kvinnans brytning som medförde att handläggaren vid mötet kände osäkerhet kring hennes medborgarskap, det vill säga hennes brytning var en faktor som ledde till att mötet ställdes in. En brytning som är hänförlig till ett visst ursprung eller etnicitet omfattas av diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet. Som angetts ovan är det tillräckligt att diskrimineringsgrunden är en av flera faktorer som utgör orsaken till den missgynnande behandlingen. Mot den bakgrunden är tingsrättens slutsats att Arbetsförmedlingen inte har visat att skälet till att mötet ställdes in berodde på uteslutande andra orsaker än Kristen Hopes brytning. Det finns därmed ett tillräckligt orsakssamband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet.

Av detta följer att kvinnan har utsatts för direkt diskriminering av Arbetsförmedlingen. Det saknas därför skäl att pröva om diskriminering har skett utifrån någon av de andra grunderna.

Omständigheterna är sådana att den kränkning kvinnan varit utsatt för är av det lindrigare slag som bör kunna kompenseras genom annan upprättelse än ersättning i pengar. När det gäller frågan om hon har fått sådan upprättelse kan tingsrätten konstatera att Arbetsförmedlingen i målet varken har gjort gällande att kvinnan fått en upprättelse eller att lämpliga åtgärder vidtogs för att undvika upprepningar av det slags diskriminering som kvinnan utsattes för.

Redan av det skälet står det därmed klart att kvinnan inte kan anses ha fått någon sådan upprättelse - vilken ska ges i nära anslutning till händelsen - som krävs för att diskrimineringsersättning inte ska utgå. Arbetsförmedlingen ska därför förpliktas att utge diskrimineringsersättning till kvinnan med 10 000 kronor.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Diskriminering](#), [Skadeståndsrätt](#), [Övrig arbetsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter